

รูปแบบการนำเสนอบทความแนวปฏิบัติที่ดี

ชื่อเรื่อง/แนวปฏิบัติที่ดี การพัฒนาทักษะการเขียนคำขอสิทธิบัตรการประดิษฐ์และอนุสิทธิบัตร
สู่การเป็นนักบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญา

แผนการจัดการความรู้ ที่ 2 ด้านการวิจัยและนวัตกรรม

สังกัด สถาบันวิจัยและพัฒนา

ชื่อ-นามสกุล ผู้นำเสนอ นางสาวพรรษชล พานิจจะ

หมายเลขโทรศัพท์ติดต่อ 095-554-9963

บทสรุป

ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ พ.ศ. 2565 – 2584 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2566) ที่จะเพิ่มผลงานวิจัยที่ได้รับการจดทรัพย์สินทางปัญญานำไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ และมีการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมพร้อมใช้ไปสู่การให้บริการวิชาการกับชุมชนอย่างมีคุณค่าและยั่งยืน สามารถนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ต่อภาคธุรกิจเอกชน ภาคอุตสาหกรรม และชุมชน เพื่อแก้ปัญหาความต้องการของสังคม เศรษฐกิจของประเทศ ช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งด้วยระบบนิเวศการวิจัยของมหาวิทยาลัย รองรับการแข่งขันพลิกโฉมมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ เพื่อยกระดับความสามารถด้านเทคโนโลยีและส่งเสริมนวัตกรรมของมหาวิทยาลัยก้าวสู่การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2563 - 2570 ให้มีการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ทั้งการต่อยอดการวิจัยและต่อเศรษฐกิจของประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อบ่มเพาะพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการส่งเสริมและคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา สู่การเป็นนักบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญา เพิ่มพูนทักษะ ความรู้ด้านการเขียนร่างคำขอสิทธิบัตรการประดิษฐ์และอนุสิทธิบัตรเพิ่มขึ้น อันนำไปสู่การยื่นขอจดทะเบียนรับความคุ้มครองด้านทรัพย์สินทางปัญญา ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัย และนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์สู่เชิงพาณิชย์ สร้างมูลค่ารายได้ให้กับมหาวิทยาลัยเพิ่มขึ้น และช่วยเสริมสร้างแรงผลักดันให้บุคลากรที่เข้าร่วมอบรมมีองค์ความรู้ ความเข้าใจด้านเขียนร่างคำขอสิทธิบัตรการประดิษฐ์และอนุสิทธิบัตร สู่การเป็นนักบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญา ขยายผลถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ได้รับสู่บุคลากรภายในคณะหรือหน่วยงานต้นสังกัด ซึ่งใช้เครื่องมือการจัดการความรู้ Coaching (การสอนงาน) Lesson Learned (การเรียนรู้จากบทเรียนที่ผ่านมา) Action Learning (การเรียนรู้โดยการปฏิบัติ) และ After Action Review (การทบทวนสรุปบทเรียน)

ผลการดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์และตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย บุคลากรผู้ที่ได้รับประโยชน์ จำนวน 21 คน และคำขอสิทธิบัตรการประดิษฐ์และอนุสิทธิบัตรที่เกิดจากผลงานวิจัยและนวัตกรรม จำนวน 14 ผลงาน แสดงให้เห็นว่า บุคลากรผู้เข้าร่วมมีทักษะ

องค์ความรู้ ความเข้าใจ ด้านการส่งเสริมและคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา และด้านการเขียนยกร่าง คำขอสิทธิบัตรการประดิษฐ์และอนุสิทธิบัตรเพิ่มขึ้น

คำสำคัญ

สิทธิบัตร อนุสิทธิบัตร นักบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญา ผลงานวิจัยและนวัตกรรม

บทนำ

การมีทักษะในการเขียนยกร่างคำขอสิทธิบัตรการประดิษฐ์และอนุสิทธิบัตรที่ดีจะช่วยเตรียมความพร้อม เพิ่มมูลค่าและสร้างโอกาสใหม่ ๆ โดยการปกป้องสิทธิและสร้างสรรค์ทรัพย์สินทางปัญญาของมหาวิทยาลัย และเพื่อมุ่งพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการส่งเสริมและคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา เพิ่มพูนทักษะ ความรู้ ด้านการเขียนร่างคำขอสิทธิบัตรการประดิษฐ์และอนุสิทธิบัตรเพิ่มขึ้น อันนำไปสู่การยื่นขอจดทะเบียนรับความคุ้มครองด้านทรัพย์สินทางปัญญา ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์พัฒนามหาวิทยาลัย และการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์สู่เชิงพาณิชย์

ปัจจุบันมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิมีการยื่นจดคำขอสิทธิบัตรการประดิษฐ์และอนุสิทธิบัตรค่อนข้างน้อย เนื่องจากบุคลากรภายในมหาวิทยาลัยไม่มีทักษะ องค์ความรู้กระบวนการขั้นตอนทางด้านการเขียนยกร่างคำขอสิทธิบัตรการประดิษฐ์และอนุสิทธิบัตร หรือผลงานทรัพย์สินทางปัญญาประเภทอื่น ๆ การร่างคำขอสิทธิบัตรการประดิษฐ์และอนุสิทธิบัตรไม่เป็นไปตามรูปแบบที่กรมทรัพย์สินทางปัญญากำหนด มักมีการแก้ไข จึงส่งผลให้เกิดความล่าช้าในการยื่นจดคำขอสิทธิบัตรการประดิษฐ์และอนุสิทธิบัตร

วิธีการดำเนินงาน

1. บรรยายให้ความรู้กับบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ขับเคลื่อนทรัพย์สินทางปัญญาของมหาวิทยาลัย และบุคลากรภายในมหาวิทยาลัย โดยใช้เครื่องมือการจัดการความรู้ Coaching (การสอนงาน) ซึ่งมีหัวข้อดังนี้

- 1.1 บรรยายกระบวนการและขั้นตอนการยื่นคำขอสิทธิบัตรการประดิษฐ์/อนุสิทธิบัตร
- 1.2 บรรยาย/Workshop (Group Work) : การสืบค้นฐานข้อมูลทรัพย์สินทางปัญญา
 - เทคนิคการสืบค้นข้อมูลสิทธิบัตร (Patent Search)
 - ระบบการสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลสิทธิบัตร

2. Workshop (Group Work) : แนวทางการนำข้อมูลการสืบค้นทรัพย์สินทางปัญญาไปใช้ในการเขียนยกร่างคำขอสิทธิบัตรการประดิษฐ์/อนุสิทธิบัตร และการเตรียมคำขอสิทธิบัตรการประดิษฐ์/อนุสิทธิบัตร โดยใช้เครื่องมือการจัดการความรู้ Lesson Learned (การเรียนรู้จากบทเรียนที่ผ่านมา) และ Action Learning (การเรียนรู้โดยการปฏิบัติ) ซึ่งมีหัวข้อดังนี้

2.1 การเขียนยกร่างคำขอสิทธิบัตรการประดิษฐ์/อนุสิทธิบัตร แบ่งออกเป็นสาขาดังนี้

- สาขาวิศวกรรม/ไฟฟ้า/ฟิสิกส์
- สาขาเคมี/ปิโตรเคมี
- สาขาเทคโนโลยีชีวภาพ
- สาขาเทคโนโลยีอาหาร
- สาขาอื่น ๆ

3. สรุปประเด็นแนวทางการเขียนยกร่างคำขอสิทธิบัตรการประดิษฐ์/อนุสิทธิบัตร โดยใช้เครื่องมือการจัดการความรู้ After Action Review (การทบทวนสรุปบทเรียน)

4. ติดตามผลการดำเนินงานและจัดเก็บเป็นฐานข้อมูล เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลและพัฒนาวิธีการดำเนินงานต่อไป

ผลและอภิปรายผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์และตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย บุคลากรผู้ที่ได้รับประโยชน์ จำนวน 21 คน ซึ่งเป็นบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ขับเคลื่อนทรัพย์สินทางปัญญาของมหาวิทยาลัย จำนวน 6 คน และบุคลากรภายในมหาวิทยาลัย จำนวน 15 คน จาก 4 คณะ ได้แก่ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะเทคโนโลยีการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และคณะวิศวกรรมศาสตร์และสถาปัตยกรรมศาสตร์ ซึ่งมีระดับองค์ความรู้ ความเข้าใจจากการเข้ารับการอบรม อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยระดับคะแนนรวมอยู่ที่ 4.69 คิดเป็นร้อยละ 93.86 จากระดับคะแนนการประเมินองค์ความรู้ โดยประเด็นเนื้อหาที่มีความชัดเจนครอบคลุมเรื่องที่บรรยาย อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยระดับคะแนนอยู่ที่ 4.86 คิดเป็นร้อยละ 97.20 และประเด็นการสืบค้นฐานข้อมูลทรัพย์สินทางปัญญา เทคนิคการสืบค้นข้อมูลสิทธิบัตร และระบบการสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลสิทธิบัตร อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยระดับคะแนนอยู่ที่ 4.90 คิดเป็นร้อยละ 98.00 ซึ่งบุคลากรผู้ได้รับประโยชน์สามารถนำทักษะ ความรู้ ความเข้าใจมาประยุกต์ใช้ปฏิบัติเขียนยกร่างคำขอสิทธิบัตรการประดิษฐ์และอนุสิทธิบัตรได้อย่างเข้าใจ และได้รับร่างคำขอ จำนวน 14 ผลงาน

สรุป

จากผลการดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์และตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดไว้ ซึ่งใช้เครื่องมือการจัดการความรู้ ได้แก่ Coaching (การสอนงาน) Lesson Learned (การเรียนรู้จากบทเรียนที่ผ่านมา) Action Learning (การเรียนรู้โดยการปฏิบัติ) และ After Action Review (การทบทวนสรุปบทเรียน) มาใช้กับเนื้อหาการอบรมสามารถนำความรู้ ทักษะ ความเข้าใจมาประยุกต์ใช้ดำเนินการฝึกปฏิบัติ ทำให้บุคลากรเขียนยกร่างคำขอสิทธิบัตรการประดิษฐ์และอนุสิทธิบัตรได้อย่างเข้าใจ ส่งผลให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถเขียนยกร่างคำขอสิทธิบัตรการประดิษฐ์และอนุสิทธิบัตรที่เกิดจากผลงานวิจัยและนวัตกรรม จำนวน 14 ผลงาน แสดงให้เห็นว่า บุคลากรผู้เข้าร่วมมีทักษะ องค์ความรู้

ความเข้าใจ ด้านการส่งเสริมและคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาและด้านการเขียนยกร่างคำขอสิทธิบัตรการประดิษฐ์และอนุสิทธิบัตรเพิ่มขึ้น สามารถเป็นผู้ให้คำปรึกษา คำแนะนำ ในการเขียนยกร่างคำขอสิทธิบัตรการประดิษฐ์และอนุสิทธิบัตรในระดับต้นสู่การยื่นคำขอจดทะเบียน รับความคุ้มครองด้านทรัพย์สินทางปัญญาของมหาวิทยาลัยได้อย่างถูกต้อง และขยายผลถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ได้รับสู่บุคลากรภายในคณะหรือหน่วยงานต้นสังกัดได้มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน ควรมีการจัดอบรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อขยายผลให้บุคลากรของมหาวิทยาลัยที่มีผลงานวิจัยและนวัตกรรมเข้าร่วมอบรม เพิ่มจำนวนผลงานด้านทรัพย์สินทางปัญญา ให้กับมหาวิทยาลัย และมีการให้คำปรึกษาด้านทรัพย์สินทางปัญญา การขอรับความคุ้มครองด้านลิขสิทธิ์ สิทธิบัตรการประดิษฐ์ อนุสิทธิบัตร สิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์หรือที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้บุคลากรภายในคณะของมหาวิทยาลัยที่สนใจ สามารถที่จะขอคำแนะนำและแนวทางในการเขียนผลงานขอรับความคุ้มครองได้